

poti postajali, in se memo gredočim posmehovali. Eni so rekli: O joj, ti je spodletelo! Drugi pa: Le poterpljenje! o prvem pride na te versta! Skorej cel dan ni bilo v vasi druge besede slišati, kakor od ženina in neveste. Nar bolj pa so se kmetje zvečer v gostivnici (oštarii) zaslišati dali. Smolè je takó začel:

Jez se le čudim, de stari stiskač v to ženitev pervoli. Svojo glavo bi hotel staviti, de nevesta njegovimu sinu trideset križavk v hišo ne pernese.

Boltin. Od kod vzeti, in ne krasti? Od hiše ima toliko, ko nič.

Kovač. Jez pa mislim, de si je Métika mogla lepiga denarja peršparati. Sej služi že veliko let, in na obleko je malo zdala; kar jo poznam, nisim vidil draziga ogrinjala na nji.

Boltin. Imaš práv. Tode svoji materi je mogla vunder marsiktero dvojččo v roke stisniti; sicer bi bila mogla že davno lakote umreti.

Kovač. Tega nevém; ženin bo to nar boljši vedil.

Boltin. Če ima sto križavk, nočem več pošten mož biti.

Smolè. In ko bi jih tudi deset sto imela; koga je ta beračija proti Dobravcovimu dómu!

Boltin. Kaj ne? to bi bila riba za tvojo Ciliko. Ona bi imela dosti petic, in dve rudeči lici za vabo: le škoda, de Janez ni hotel prijeti!

Smolè. Ne skerbi ti za mojo Ciliko! Že desetkrat bi jo bil lahko omožil, ko bi bil hotel.

Boltin. Morebiti pa bi bila ona hotla. Pa le počakaj, de kdo iz nebés pade za-njo! Če ji le med tem rudeče lica ne preidejo!

Smolè. Desetkrat gorši je pa še vunder, kakor bledinka iz Brega. Tù mora kej družiga pod klobukam biti. Le mislite si: Janez, nar bogateji sin v celi sosjeski, bo ubogo, pikasto hčí eniga osebek v zakon jemal! — Pomnite moje besede, možje!

Dvornik (ki je dozdej molčal, in le včasi z glavó zmaljal, ali pa svojo sivo brado pogladil). Sosedje, brez zamere! Janez ne potrebuje denarjev, ampak le dobro in pametno ženo v hišo. Mende bo Métiko že poznal; sej je več ko léto in dan v Dobravcovi hiši služila. Pa brez zamere!

Smolè. Mende si bil ti clo snubač, kér ženine takó na tanjko poznaš.

Dvornik. Brez zamere! Svoje dni nisim nobene ženitve naredil, pa tudi nobene poderl ne. Jez takó mislim: kakor si kdo postélje; takó leží. Vsak nej sam za-se gleda, de dobro zadéne.

Boltin. O kakó si pameten starc!

Dvornik. Ne govorim od svoje pameti, ampak le mislim, de je Janez pameten, ki ne gleda pri ženitvi na to, kar jih je že veliko zapeljalo. Kaj bi mu pomagala še takó bogata nevesta, če je pa kočljivka, ali zapravljevka, ali če od gospodinstva nič ne vé! V desetih letih je lahko cela dota zapravljena, in še enkrat ali dvakrat toliko. Že večkrat sim slišal pregovor: žena tri vogale hiše podpira, mož pa eniga. Hišo zidati mora mož; pa podpirati jo mora žena. Kaj pomaga, če mož še toliko k hiši perpravi; če pa žena ohraniti ne zna, ali varovati noče!

Kovač. Pač res! Kaj pomaga sod nalivati, če ne derži; ali pa lonec polniti, če dna nima!

Dvornik. Pa še bolj, mislim, se pametnimu ženinu, kakor je Janez, spodobi, de na pripravnost in dobro zaderžanje neveste več gleda, kakor na lepôto. Lepôta ne terpi dolgo, in hiši nič veliko prida ne pernese. Pa brez zamere!

Smolè. Ali si vselej takó govoril?

Dvornik. Saj vselej takó mislil.

Smolè (krohotaje). Ali tudi pri svoji lastni ženitvi takó?

Dvornik. Tudi pri svoji lastni ženitvi nisim bolj gledal na bogastvo ali podobo, kakor na dobro zaderžanje in gospodinske lastnosti neveste. In, hvala Bogu! še do te ure se nisim kesal.

Boltin. Škoda, de nisi rajši misjonar postal, de bi nam bil od pokore pridigoval!

Dvornik. Tedej bi bil tudi od nespametniga poželenja in hudiga natolcovanja govoril. — Pa brez zamere možje! (Tukey je plačal svojo pijačo, in je šel svojo pot. Tudi kovač je šel).

Boltin in Smolè sta še terdo sedéla, in se zdej sama med seboj z zasmehovanjem, in na zadnje z zabavljanjem in zmirjanjem podajati začela; dokler de jima je gostin rekel: „Možje! kmalo bo deset bila. Vém, de bodo osleduhi (patrola) precej tukey, de bi me, kakor zadnjič, pri gosposki zatožili. Ni več mogoče živeti v sedajnim času! Stroški so zmirej večji, dobiček pa se poštenimu človeku od vsih strani krati.

Smolè (špotovaje). Le poterpljenje, gospod gostinčar! Kader bo Janez gospodár, vam bo dal lepiga denarja skupiti.

Gostinčar. Ta mi je ta pravi! Ko bi vsi takó delali, bi mogel še necoj duri do kleti (keldra) zabiti. Hočem le viditi, kakó se bo pri ženitnini obnesel.

Smolè. Vam vošim veliko srečo. Lahko noč!

(Dalje sledí.)

Dopis iz spodnjiga Tuhina *)

Na svetiga Tomaža dan zvečer ob 9. uri 38. minuti je tudi per nas hud potres bil. Per meni je per vsih oknih in nad durmi poke naredil; pa tudi v cerkvi je počil prajh po treh krajih, kakor so bile poke po potresu 1840. leta, če ravno smo cerkev dobro bili zvezali.

Tudi po naši okolici je korún bolan in ima za dreto terde kože, pa le po gorah, kar ljudje obrežejo, obrezino svinjem dajo, znotrajno pa sami snedó, brez de bi jim ali živini škodovalo. To bolezen pa perpisujejo spomladanskemu deževju, kadar so ga sadili; pa tudi božji šibi, ktera človeka nar bolj vkrotí, če ga po trebuhu vdari. Ko bo menj korúna, bo menj žganja in pa tudi menj pijancov. — Zdej imamo práv lepo prijetno vreme, žita so lepe, snegá ni. Morebiti nam bo letas Bog po lanjski hudi zimi dobro zimo dal; pratikarjem na kljub, kakor je bilo 1831 po hudi zimi prednjiga leta 1830, ko so clo po visokih gorah o svetim Jurji govejo živino pasli.

Naravoslovja učenim tri vprašanja:

1. Zakaj se per meni 10., 11. in 12. dan tekočiga mesca per dobro zakurjeni peči notrajno okno, brez unanjiga, ni spotilo, sicer pa se zdaj spotí, de le eno okno odprém?

2. Zakaj je po noči bolj mraz, če luna sveti, kakor o mlaji?

3. Zakaj včasi dan hitreji raste ali vpada, kakor včasi? ali zakaj nima sonce vedno enakiga teka?

Luka Dolinar.

Döbler, sloveči umetalnik.

Naša reč sicer ni, od gledíša (teatra) govoriti; ko bo pa slavni Dunajski umetalnik Döbler k nam prišel (kar se bo kmalo zgodilo), in ko nam bo nebeske čudeže (die Wunder des Himmels) pred oči postavljaj, naj nobeden ne zamudí, v gledíše iti. V 12 umetno razsvitljenih velikih podobah nam bo prvič spričal: de je zemlja okrogla; potem nam bo mesec (luno) po-

*) Pričijoči dopis smo po starim pisaniga prejeli; po oznanilu 2. letašnjiga lista smo ga pa natisnili v navadnim Novičnim pravopisu, kar nam visoko častitljivi gospod fajmošter ne bodo za zlo vzeli. Vredništvo.

kazal, kakor se skozi velki gledavnik (teleskop) vidi; kakó se suče; kakó mlaj, prvi krajic, šip in zadnji krajic postane; kakó se svét okoli svoje ôsi in sonca suče in kakó dan in letni časi postanejo; kakó dvanajstere nebeške znamenja stojéi. t. d. Pokazal bo tudi repaste zvezde, kakó se okoli sonca sučejo; kakó sonce proti naši zemlji in mescu stoji, in nam bo spričal, kakó se godí, de mesec svojo svitlobo od sonca dobiva in jo zemlji daja i. t. d. Vse to in še več družih reči je ni davnej slavni umetnik Dunajčanam kazal, kateri njegove umetnosti niso mogli prehvaliti. Zdej je v Gradcu, in tudi tam so ljudje iz vsih stánov v gledíše dèrli, de je dostikrat prostora zmanjkovalo. Kteri olikan človek bo pa tudi to priložnost zamudil, podučiti se, kakó se imenovani čudni prikaziki na nebu godíjo! Nej torej nobeden ne opusti, takrat v gledíše iti, kadar bo Döbler svoje meglene podobe (Nebelbilder), in sicer nebeške čudeže (die Wunder des Himmels) po gledíšnih oznanilih oznanil. Gotovo se ne bo kesal, če bi kdo ravno od dalječ zató v Ljubljano prišel. Nobeno še tako natančno podučenje z besedami ni v stanu, tih prikazikov takó razjasniti, kakor jih bomo v teh podobah gledali.

Dr. Bleiweis.

Poslavljenje.

Presvitli Cesar Ferdinand so 10. dan tega mesca gospoda Mihela Verneta, korarja, c. k. vikšiga ogleda nemških šol v Terstu i. t. d. za stolniga prošta izvolili.

Urno, kaj je noviga?

(Kupčija našiga cesarstva z vunajnimi deželami v letu 1844) je znesla po oznanilu Graškiga obertniskiga časopisa skupej 421 milijonov in 368000 goldinarjev v srebru.

(Ljubljanski peki) so začeli prav lep kruh péci; in nekteri izmed njih ga pečejo tudi večkrat na dan po izgledu Marburžkiga peka, ki se je v Ljubljano preselil. Lepi izgledi so dobra reč. Našim pekam pa gré čast, de so jeli s časam naprej iti. Marburžki pek péče kej lep kruh, in gotova je, de zdej Ljubljančanje veliko več kruha pojedó, ko poprej. Od treh pijančikov še clo pripovedujejo, de so vinu slovó dali in de so jeli zlahtne osolène klince (Salzstangeln) na vso moč jesti.

Delitva daril v risarski šoli obertniske družbe v Ljubljani.

V nedeljo 25. tega mesca je vpričo veliko častnih gospodov in Ljubljanskih mojstrov bila daritva šolskih daril tistim učencam, ki so se pretečeno leto v risanji nar bolje obnašali. Namesto vodja te družbe, visokorodniga grofa Wolfg. Lihtenberga, so mestni poglavar gosp. Janez Hradecki darila delili.

Pervo darilo (3 cesarske tolarje) je dobil Anton Roina, tesarski učenec; drugo (2 tolarja) Blaže Marovt, mizarski podmojster; tretje (2 tolarja) Janez Borovski malarski podmojster; 4., 5. in 6. darilo (po 1 tolarji) so dobili: Anton Gernhavzer in Edvard Šeller, kleparska podmojstra in pa Korl Jakob, rokovičarski podmojster.

Pohvaljeni so bili: Janez Wečaj, Franc Podkrajšek, Štefan Pejanič, Ludovik Bek, in Ignaci Karger.

Odsihmal bojo pridnim učencam v ti šoli, v kateri zdej brez vsiga plačila in z hvalo vrednim prizadevanjem

gosp. Joahim Oblak podučenje daja, vsako leto darila podeljene.

Cvetlice pozimi na Krajskim.

Že davnej je ni bilo enako gorke zime na Krajskim, ko letas; to spričujejo prvič: cvetlice, ktere pod milim neham od lanjskiga poletja do današnjiga dné neprenehama cvetêjo, namreč: letna čresnica ali vsačno zelje (jähriges Bingelkraut, mercurialis annua); poljski jetičnik ali lehtica (Buxbaums Ehrenpreis, veronica Buxbaumii); beršljino vijetičnik (epheublätt. Ehrenpreis, veronica hederaefolia); marjetice ali ringeljci (ausdauernde Massliebe, bellis perennis); splošni grint (gemeines Kreuzkraut, senecio vulgaris); pre-cvetnejagode (immerblühende Erdbeere, fragaria semperflorens), in blekaste mertvice ali mertve kropilje (gefleckter Bienensaug, lamium maculatum).

Razun teh sim že mesca Listopada našel nektare spomladanjske cvetlice v nar lepšim cvetji, kakor: trobentice ali govčice (stängellose Schlüsselblume, primula acaulis); divje zeleničice (buchsbaumblätt. Kreuzblume, polygala Chamaebuxus) in pljučno zelje (gebräuchliches Lungenkraut, pulmonaria officinalis).

Naslednje cvetlice, perve hčerke mile spomladi, ki sicer mesca Sušca in Malitavna cvetêjo, so že v prvi polovici tekočiga mesca na Ljubljanskim gradu in v c. k. botaniškim vertu lepo cvetêle: beli zvončiki ali cingeljčki (gemeines Schneeglöckchen, galanthus nivalis); podbelj (schneeweisse Pestwurz, petasites niveus); rudeča resica ali resjê (fleischfarbiges Heidekraut, erica carnea); teloh beli in zeleni, (schwarze und grüne Nieswurz, helleborus niger et viridis) in divji pôper ali vovčín (gemeiner Seidelbast, daphne mezereum). Tudi Blagajove Jožefce (Blagay'sche Seidelbast, Daphne Blagayana) so že cvetjice poganjati začele, in se bojo v botaniškim vertu v kratkim popolnama razevetle. Posebno lepó jih bo pa na tistim mestu viditi, kjer so domá in kjer jih veliko veliko skupej raste, namreč na hribu sv. Lorenca poleg Polhoviga Gradca, kjer so jih visokorodni grof Jožef Blagaj prvi našli in pred nekimi leti tudi meni na znanje dali, od kodar sim jih nekoliko tudi v ces. kralj. šolski vert zasadil.

A. Fleišman.

Vganjka.

Kaj je ženskim pa tudi možkim iz cunj narejeniga nar ljubši? Jože.

Znajdba vganjke v poprejšnjim listu je:

40 let.

Današnjimu listu je doklada št. 3 perdjana.

Žitni kup.	V Ljubljani		V Krajnju	
	24. Prosenca.		19. Prosenca.	
	gold.	kr.	gold.	kr.
1 mernik Pšenice domače....	1	58	2	—
1 » » banaške...	2	8	2	12
1 » Turšice.....	1	15	1	15
1 » Soršice.....	—	—	1	47
1 » Rēži.....	1	36	1	40
1 » Ječmena.....	1	17	1	20
1 » Prosa.....	1	9	1	15
1 » Ajde.....	1	3	1	—
1 » Ovsa.....	—	51	—	50